

Naročnina za kraljevino
SHS
Mesečno 40 K. Letno 480 K.
Inozemstvo:
Mesečno 50 K. Letno 600 K.
Oglesi: enostopna min vrsta za
enkrat 2 K, večkrat popust.

JUGOSLAVIJA

Vseučeliški knjižnici
v Ljubljani.
Obvezni izvod,
poštne prosto.

Uredništvo:
Wolfova ulica 1/I. Telefon 360
Uprava:
Trg 8. Telefon 44.
si se ne vračajo.
n je priložiti znamko
za odgovor.

Porazna obsodba mlado-liberalne politike.

RAZPIS OBČINSKIH VOLITEV V LJUBLJANI NA PODLAGI NOVIH VOLILNIH IMENIKOV.

Beograd, 22. septembra. (Izv.) Tukajšnji slovenski demokrati krogi so silno iznenadeni nad vsebino ravnokar od ljubljanske pokrajinske uprave na ministrstvo notranjih zadev doselega dopisa glede končnovoljavne rešitve ljubljanskega mestnega zastopstva. Kakor se govori, predlaga pokrajinska uprava za Slovenijo kolikor mogoče naglo rešitev v tem smislu, da se razpiše nove volitve za Ljubljano po starem sistemu, toda na podlagi novih volilnih imenikov. Naravnost konsternacija je pa izzvala v demokratičnih krogih dejstvo, da pokrajinska uprava v svojem dopisu silno ostro obsoja dosežano politično taktiko dr. Žerjave v vprašanju občinskih volitev in ljubljanskega župana. Tudi v krogih radikalnih politikov je vzbudilo to dejstvo veliko pozornost in politični krogi smatrajo, da znači odločni nastop sedanega pokrajinskega namestnika proti dr. Žerjavi popoln preokret v domači slovenski politiki.

Demokratska baraka je torej v popolnem razsulu. Saj kaj drugega niti pričakovati ni bilo. Človek se danes po teh bojih sploh čudi, da je uporabljal toliko sile za to črveno stavbo. — Gospod Pašič je brez dvoma ves čas računal s tem, da je treba v prvi vladi po sprejetju ustave kompromitirati tiste stranke, ki nimajo v slovenskem narodu sploh nobene zaslombe. In izbral si je — čisto naravno — tri slovenačke demokrate iz »Jutrove« dežele. Natanko je vedel gospod Pašič, prekanjeni lisjak, da je moč slovenskega naroda drugod. In tisti drugod nastopa danes. Ni dvoma, da je gospod Pašič silno blizu po srcu gospodu Protiču. In Pribečević je samo še senca imena. Kako se bomo orijentirali v novi situaciji mi, je seveda naše načelno vprašanje, brez ozira na osebne simpatije, ali pa ambicije. Na vsak način je pa tudi nam prav po volji, rušeče se dvojno oblastvo Žerjav-Kukovec.

Seja zakonodajnega odseka.

RAZPRAVA O SPLOŠNI CARINSKI TARIFI.

Beograd, 22. sept. Na današnji seji zakonodajnega odseka je bilo izvoljeno novo predsedništvo. Izmed izročenih 17 glasovnic je bilo pet praznih. Za predsednika je bil izvoljen Miša Trifković, za podpredsednika dr. Svetislav Popović in Osman Vilović, za tajnika pa dr. Pavlo Čubrović. Ker ni bil predsednik prisoten, je prevzel predsedstvo dr. Popović. Nato se je prešlo v razpravo o poročilu prve sekcije, v katerem se izpreminja in dopolnjuje naredba o splošni carinski tarifi. Pred prehodom na razpravo je protestiral član odseka poslanec Ojionović, da se ta naredba sploh stavi v razpravo, ker je bila dva dneva prepozno predložena zakonodajnemu odseku. Ustava določa, da morajo ministrstva po sprejemu ustave v roku meseca dni predložiti odseku vse naredbe. Zatem je bil odrejen odbor ter izvoljen odbor ad hoc, da poroča o tem vprašanju. Po odmoru je v imenu večine poročal posl. dr. Kurbegović, da je bila omenjena naredba ekspedirana 25. julija ministrstvu za konstituantno, da jo predloži

zakonodajnemu odseku, torej pred določenim rokom, ki je potekel z 29. julijem. Predlagal je, naj se naredba sprejme v razpravo kakor da je bila pravočasno vložena. Poslanec Ojionović in dr. Dulibić sta protestirala proti temu tolmačenju ter trdila, da pomenja beseda »prevesti«, da mora zakonodajni odsek prejeti naredbo v roku meseca dni. Poslanci Kurbegović, Rajković in Korkut so dokazovali, da pomenja ta beseda, da se morajo naredbe v tem roku poslati zakonodajnemu odseku. V razpravi so vsi govorniki naglašali, da je treba obsoditi namere in poslovanje ministrstev. V tem slučaju pada odgovornost na ministrstvo za konstituantno, ki se je ponudilo vsem ministrstvom, naj mu pošljejo naredbe, da jih dostavi zakonodajnemu odseku. Pri glasovanju se je sprejel predlog večine odseka. Na koncu se je razpravljalo o naredbi glede uvoznih carinskih tarif ter so bile predložene izpremembe sprejete. Prihodnja seja bo jutri ob pol desetih.

Mobilizacija na Madžarskem.

ULTIMAT ENTENTE. MALA ENTENTA PRIPRAVLJENA NA INTERVENCIJO. USTAŠI BRANIJO POLOŽAJ DO ZADNJEGA. 40.000 MOŽ MOBILIZIRANIH.

Rim, 22. sept. Ultimativna nota ententnih veselil je dospela v Budimpešto. Vstaji v Zapadni Ogrski so sklenili braniti položaj do zadnjega. Madžarska vlada smatra položaj za zelo resen. Italijansko časopisje izraža upanje, da bo madžarska vlada preprečila nadaljnje komplikacije. Praga, 21. septembra. (Izv.) Kakor doznajajo »Narodni listi« iz Požuna, je Madžarska odredila zadnje dni mobilizacijo vse vojske, čez katero razpolaga. V posameznih komitatih vrše mobilizacijo takozvani statistični častniki. Glavne zbirne točke so Budimpešta, Steinamanger, Kečkemet in Debrecin. Glavni organizator je Heyas. Z operacijami se misli pričeti po ultimatu antante in sicer je zato določena na zap. Ogrskem koncentrirana debrecinska divizija. Fronta bi se raztezala od Požuna do jugoslovanske meje ter bi merila približno 200 kilometrov. Značilno je pri vsem tem dejstvo, da so razne misije antante o vseh tozadevnih dogodkih natančno informirane.

Dunaj, 21. septembra. (Izv.) Položaj na zap. Ogrski postaja od dne do dne bolj kritičen. Glasom oficijelnega poročila iz Rima je bil ultimatum veselil Madžarski že danes izročen. Na današnji tajni seji odseka za zunanje zadeve je, kakor doznava vaš dopisovalec, zvezni kancler poročal o položaju na zap. Ogrskem. Povdarjal je posebno politične konsekvence, ki se morajo izvajati iz počenja madžarskih tolp na spornem ozemlju, in na dejstvo, da je dospela od male antante v zadnjih dneh na Dunaj že druga nota, ki naglašja pripravljenost male antante, brezpogojno izvršitev tripartitne pogodbe na vsak način izsiliti od Madžarske, ako to želi Avstrija. To ponudbo mora Avstrija tem raje sprejeti, ker je mala antanta itak že sama odločena, z vsemi razpoložljivimi sredstvi prisiliti Ogrsko, da izpolni mirne pogoje pogodbe.

Požun, 21. sept. (Izv.) Semkaj so dospeli popolnoma zanesljive vesti, da se mobilizacija na Madžarskem ne preneha še nadaljuje. Obstoja že armada 40.000 mož, popolnoma opremljena in pripravljena za pohod. Njeno vodstvo je prevzel Pronay. Madžari nameravajo nastopati v treh skupinah: Desno krilo bi stalo pri Somarinu proti Češkoslovaški s fronto, jedro pri Steinamangerju za vpad na zap. Ogrsko, levo krilo pri St. Gotardu s fronto proti Stajerski in Jugoslaviji. Disciplin v tej armadi je izvrstna. Stevilo dobrovoljcev narašča dnevno in je med njimi mnogo takih, ki odklanjajo vsako plačo in si izgovore le »pravico« ropanja v sovražnikovi deželi.

med katoliki in protestanti. Izgredniki so uporabljali puške, strojnice in ročne granate. Dve osebi sta bili težko ranjeni.

PRINC JURIJ V PRAGI.

Praga, 22. sept. Kakor poročajo »Narodni Listi«, je došel princ Jurij snoči v Prago ter se nastanil v hotelu »Imperial«

ŽELEZNIŠKA STAVKA V NEMŠKI AVSTRIJI KONČANA.

Dunaj, 22. sept. Med vlado in železniškimi nameščenci so pogajanja končana. Vse sporne točke so poravnane. Vsi železniški nameščenci so davi prišli v službo.

NEMIRI V BELFASTU.

London, 22. sept. V Belfastu je prišlo snoči do ponovnih spopadov

POKRAJINSKA UPRAVA JE UVEDLA PREISKAVO PROTI OKRAJNEMU GLAVARJU DR. PIRKMAIERJU.

Ljubljana, 22. sept. Predsedstvo pokrajinske uprave objavlja, da je pokrajinska uprava spričo očitkov, naperjenih v dnevniku »Jugoslavija« proti vodji okrajnega glavarstva v Ptuj, vladnemu tajniku dr. Otonu Pirkmaierju, odredilo poizvedbe. Kadar bodo zaključene, bo odločila o korakih, ki naj se ukrenejo zoper imenovanega uradnika, ako bi bil kriv, odnosno zoper njegove obdolževalce, če bi bil nedolžen.

AMNESTIJA.

Zagreb, 22. sept. »Jutarnji List« poroča iz Beograda, da se je sedaj v vladnih krogih zopet začelo govoriti o obsežni amnestiji političnih zločincev, ki se bo izdala povodom kronanja Nj. Vel. kralja Aleksandra.

POGAJANJA MED JUGOSLAVIJO IN NEMŠKO AVSTRIJO.

Zeneva, 22. sept. Jugoslovanski zastopnik dr. Spalajković je sporočil generalnemu tajnistvu, da sta se jugoslovenska in avstrijska vlada sporazumeli, uvesti neposredna pogajanja, ki se začno prihodnji teden na Dunaju. Jugoslovanski odposlanci, ki so bili določeni, da vodijo ta pogajanja, so že odpotovali na Dunaj.

KONFERENCA DR. BENEŠA S POLJSKIM POSLANIKOM.

Praga, 22. sept. Minister za zunanje stvari dr. Beneš je konferiral s poljskim poslanikom v Pragi gospodom Pilzem.

ZVEZA NARODOV.

London, 22. sept. Skupščina zveze narodov je obravnavala vprašanje Vilne, pri čemer so navzoči delegati ostro kritizirali zadržanje Poljske. Litva je bila sprejeta v zvezo narodov, čeprav sta glasovala Romunija in Poljska proti. Med drugim se je razpravljalo nato tudi o pritožbi kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev, ki se tiče Albanije. Dotični akt je bil izročen odseku za nove države.

ZVEZNO NAČELSTVO FRANCOŠKIH STROKOVNIH ORGANIZACIJ.

Pariz, 22. sept. Odbor deželne zveze strokovnih organizacij je končal svoja dela, pri volitvah članov v zvezno načelstvo je prodrla večinska lista. Generalni tajnik Jouheaux, kakor tudi tajniki Dumulin, Laurent in Lapiere so bili z 71 glasovi zopet izvoljeni.

ČEŠKOSLOVAŠKI IN NEMŠKO-AVSTRIJSKI RAZGOVORI.

Dunaj, 22. sept. »Politische Korrespondenz« piše: Kakor je znano, je bilo pri sestanku v Hallstadtu sklenjeno, da se bodo razgovori, ki sta jih tamkaj začela češkoslovaški minister zunanjih poslov in avstrijski zvezni kancler dr. Schober, nadaljevali na sestanku, ki naj se določi v roku meseca dni. Pogajanja o kraju in času tega sestanka so dovedla do tega, da se sestanka imenovana državnik jutri dopoldne na češkoslovaški meji.

TROCKIJ O POLJSKEM ULTIMATU.

Moskva, 22. sept. Trockij je imel v moskovskem sovetu govor, v katerem je izjavil med drugim: Dne 3. sept. je zapovedala francoska vlada Poljski, naj nam stavi ultimatum. Pri tem je Francoska računala na to, da Rusiji položaj ne dopušča, da bi ultimatum zavrnili. Za nasproten primer je obljubila Francija Poljski in Romuniji popolno pomoč v boju proti Rusiji. Poljska vlada dolgo časa ni vedela, kaj naj stori, končno pa nam je včeraj poslala ultimatum s terminom 5. oktobra. Dotlej bodo sovjetski diplomatje napravili vse, da prodre mirovna ideja ne samo med poljskim prebivalstvom, ampak tudi med poljsko buržuazijo. Trockij je končal svoj govor z besedami: »Pripravljeni smo začeti pogajanja in kličemo poljskemu ljudstvu: Če se poljski buržuaziji ne posreči spraviti pustolovce k pameti, tedaj je naloga poljskih delavcev in kmetov, da pozovejo poljsko buržuazijo, da napravi, kakor je prav.« — Nato je sprejel moskovski sovet nastopno resolucijo: Po zaslujanju poročila tovariša Trockega o mednarodnem položaju izjavlja moskovski sovet, da po pripravljeni ruski delavci skleniti in obdržati mir z vsemi državami, da ne pride v nevarnost uspeh njihovega dela za pobijanje gladi. Ruski proletarijat bo napel vse svoje moči, da ohrani mir.

K poglavju Protič.

Spiltska »Nova Doba« je objavila razgovor svojega urednika z dr. Trumbičem. On je rekel, med drugim: »Po mojem mnenju je politika merodajnih krogov stvorila v naši državi zelo težko situacijo tako v zunanji, kakor tudi v notranji politiki. Z vidovdanske ustave se je storil režim absolutistične vladavine, po katerem je vsa vlada strnjena v rokah ministrskega sveta. Parlamentarno življenje je paralizirano. Zakonodajno telo je komaj senca parlamenta in partizanstvo je osnovna misel, ki vodi službeno delovanje. Na polju realnih narodnih koristi se vpliv državnih oblasti jako malo občuti. Na gospodarskem polju tako nazadujemo, da se mora vsak rodoljub zamisliti, kaj da nas čaka. Nezadovoljstvo se širi v vseh slojih in vseh razredih. Današnja narodna skupščina ni pokazala nikake samostojnosti niti inicijative. Ona je samo orodje v rokah vladostdržcev. Po mojem mnenju bi se morali obrniti na narod in iti v volitve.«

Žalostna je ta sodbja o naših razmerah in uspehih demokratsko-radikalnega vladanja, toda žalibog, točna je. Preje premila, kot preostra. In Stojan Protič, ki se je lotil posla, da reši, kar se rešiti da, stoji pred težko nalogo.

Vsakdo, ki premoštriva politično akcijo Stojana Protiča natančneje, se zaveda, da je naloga, ki se odpira pred tem energičnim in svojeglavim politikom, zelo komplicirana. Spraviti iz tako heterogene opozicije, kakor jo kaže naš sedanji parlament, skupaj na skupni idejni ali vsaj delovni program dela ter vladezmožno koalicio, nikakor ni igranja. Lotil se je je podjeten in sila živav mož; kakor povedo poročila, nam pred oktobrom se ni pričakovati ničesar konkretnega iz pogajanj med glavnimi skupinami opozicije.

Prve korake v svrhu sondiranja političnega terena je nameril Protič pretekle dni v Vojvodini, kjer se je pogajal z radikalnimi voditelji v Somboru, Subotici in Novem Sadu. O rezultatih se ne čuje še ničesar natančnejšega.

Od Protičeve akcije ne smemo pričakovati trenotnega uspeha. Protič, kot vse kaže, ni pripravljen hoditi pota Pašič-Pribečevića in bo raje čakal malo dalje, da si zagotovi trajno delazmožno vlado, kot da bi s kako kravjo kupčijo že vnaprej obsodil svoje delo na končni neuspeh. In delo, kot smo že omenili, ne bo tako lahko.

Kakor ostale naše stranke, tako tudi radikalna ni homogena; v njej se od starih srbijanskih radikalcev znatno razlikujejo politiki iz Vojvodine, iz Srema ter iz Bosne. Te razlike bodo bržkone ravno v bodočem Protičevem podjetju igrale precejšnjo vlogo. Resnica je sicer, da so prečinski radikalci prav tako hudi nasprotniki demokratom ko srbijanski ali pa morda celo še hujši, toda zato pa so prav gotovo od prvih mnogo manj zavzeti za — sporazum s Hrvati.

Ravno tukaj pa je najtežja in najvažnejša naloga Protiča. Pritegniti Hrvate ohenem s Srbi in Slovenci k pozitivnemu državnemu delu bi pomenilo neizmerno afirmacijo našega ujedinenja in bi brezdvomno neposredno vplivalo in ojačilo našo državo tako v zunanji politiki, kakor tudi narodnogospodarsko.

V interesu države Protiču iskreno želimo, da bi mu uspela njegova akcija.

Seja madžarske skupščine.

Budimpešta, 22. sept. (Narodna skupščina) Minister notranjih poslov je v svojem reskriptu naznanil, da so Jugoslovani zapustili Madžarom prisoljene dele komitatov Baranje, Bač Bodroga in Torontala, kakor tudi mesti Pečuh in Bako. Zbornica je nato sklenila zaprositi ministra notranjih poslov, da razpiše v teh krajih nove volitve. Finančni minister Hegedüs je predložil zakonski načrt o modifikaciji zakonskega načrta glede proračunskega provizorija za mesece od avgusta do septembra 1. 1921. Načrt vsebuje dve odredbi, katerih prva se nanaša na podporo državnih uradnikov, ki se imajo vprico nove draginje boriti z veliko bedo. Druga odredba se tiče kritja, ki ga je treba pridobiti za nove izdatke, ki so nastali iz novih nepredvidenih okoliščin. Minister je izjavil, da način tega kritja ne odgovarja njegovi finančni politiki in da radi tega ne more zastopati zakonskega načrta. On ne more

zagovarjati finančne politike, ki se ne sklada z njegovimi načeli. Zato mora izvajati konsekvence in odstopiti. Govornik opozarja narod, da morajo vse pustolovščine vplivati na gospodarsko stanje države unižujoče. Naša bodoča politika mora stremeti za tem, da jo prilagodimo popolnoma evropski politiki. Naš narod ima še vedno dovolj moči, da ohrani red. Nato je povzel besedo ministrski predsednik grof Bethlen in izjavil: Ako se načrti finančnega ministra ne morejo še danes izvesti, je temu kriva cela vrsta okoliščin. Končno je ministrski predsednik obžaloval nad delom mislijo finančnega ministra. Nato je bilo vprašanje izročeno finančnemu odseku in so bila posvetoovanja prekinjena. Ko se je zasedanje zopet začelo, je poročevalec finančnega odseka predlagal, naj se stavi vprašanje na dnevni red jutrišnje seje. Nato je bila seja odgode na jutri.

Eksplzijska katastrofa na Badenškem

DOSEDAJ SO NAŠLI 244 MRTVECEV; 700 LJUDI POGREŠAJO. FRANCOŠKE ČETE SO SE UDELEŽEVALE REŠILNIH DEL.

Mannheim, 21. septembra. (Izv.) Z ozirom na veliko eksplozijsko katastrofo v anilinski tvornici se poroča, da so dosedaj našli 244 mrtvecev. — 700 ljudi še pogrešajo. Stevilo ranjenih dosedaj še ni dognano, sodi se pa na več kot 1500 ljudi. Moč eksplozije je možno soditi po tem, da sta fabrično poslopje in oromni gazometer, ki je vseboval 50.000 kubikmetrov gasa, popolnoma izginila iz zemeljskega površja. Na mestu poslopja je nastala 20 metrov globoka jama, katero pa vedno bolj zaliva iz tal pronikajoča voda.

Mainz, 22. sept. Takoj po eksploziji v Ludwigshafnu so se udeleževali francoske čete za red in so se zavezale rešilnih del, pri čemer sta bila dva vojaka težko poškodovana. Francoski nadkomisar je izročil strokovni delavski organizaciji 50.000 mark. Odposlanci francoskega višjega komisarijata so stopili v zvezo z županom. — Francoski in nemški zdravniki delujejo sporazumno. Francoske oblasti so prosiše generala Degoutta, naj izrazi francoski vladi zahvalo za hitro in uspešno pomoč.

Zagreb, 22. sept. Devize: Berlin 201 —204, Bukarešta 190—210, Italija 880—905, London 79—804, New York 210—212, Praga 253—256, Svica 3800—3900, Dunaj 1230—1240, Budimpešta 28—30. Valute: Dolarji 208—212, avstrijske krone 1350—0, rublji 17—18, napoleonidori 600—620, nemške marke 196—202.

Dolarji 1730—1734, bolgarski levi 1155 —1185, nemške marke 1597—1603, angleški funti 6500—6520, francoski franki 12370 —12410, holandski goldinarji 55.350—55.450, italijanske lire 7180—7200, jugoslovanski tišočaki 3240—3260, stotaki 3230—3250, poljske marke 31—33, romunski lei 1598—1608, švicarski franki 30.135—30.185, češkoslovaške krone 2034—2040, madžarske krone niso notirane.

Curli, 22. sept. Devize: Berlin 532, Holandija 183.25, New York 580, London 21.61, Pariz 41.05, Milan 24.05, Praga 6.82, Budimpešta 0.75, Zagreb 2.60, Bukarešta 5.40, Varšava 0.14, Dunaj 0.50, avstrijske krone 0.37.

Fran Suklje:
Politična razmišljanja.
III.

Ker sedaj odklanjam zgodovinsko kakor tudi plemensko avtonomijo, za katero podstavo sem se tedaj odločil? Moj odgovor je enostaven. Priporočam ono samouradno, ki se naslanja na praktično ugodnost. Kar se da lagje in bolje upravljati iz osredja, naj se upravlja centralistično; tam pa, kjer je videti, da bodo lokalne oblasti uspešneje vršile svoj posel ter stvar boljše uredile, povsod tam pa naj nastopi krajev. avtonomna vršitev. Samourada tedaj, ki jo zahtevam, je pri meni postulat praktične dobre uprave, a ne derivat zgodovinskih spomenikov ali jezikovnih razmotiranj in plemenskih študij.

Vsled tega se dandanes kar nič več ne navdušujem za »Zedinjeno Slovenijo«. Pameten srbski državnik bi je javljale mogel koncedirati. Njena posledica bi morala biti Zedinjena Hrvatska, Slavonija in Dalmacija, ki je dosihmal bila mrtva beseda v raznih patentih, reskriptih, zakonih in ustavnih listinah, dejanskih pa niti eksteriora ni. V tako državnoopravno sestavino bi pa Srb tem težje mogel privoliti, ker so na Hrvaškem katoliki in pravoslavni, Hrvatje in Srbi tako pomešani med seboj, da je svažna ločitev, kaka »itio in partes« docela nemogoča. Izročiti pa toliko stotisočev srbskih rojakov hrvatski nadvladi je vendarle stvar, ki bi naposled vnetemu zagovorniku federacije Stojanu Protiću delala preglavice.

Nam Slovencem bi z druge strani »Zedinjena Slovenija« v nekem oziru celo škodovala. Jasnó je, da se manjše ozemlje pri sicer enakih razmerah uspešneje da upravljati nego večje. Teritorij s 500.000 prebivalci se lažje vlada in upravlja nego pokrajina s prebivalstvom celega milijona. Poleg tega pa ne smemo pozabiti prevažnega Maribora! To mesto, ki se že sedaj prelepo razvija ter ima vsekakor sijajno bodočnost v naši Jugoslaviji, nikakor še ni notranje pridobilno naši državi. Vsaj starejša generacija po pretežni večini še visi na nemški državi, v srcu svojem je še germanska ter potrebuje pač drugih vezí, da se jih zopet pridobi Slovanstvu, kakor slovenskih uličnih napisov in usiljene označbe trdk ali močne vojaške posadke. Žal, da smo zagrešili najugodnejšo priliko ter nastanili slovensko tehniko v Ljubljani mesto tam, kamor neprimerno boljše sodi, na dravsko obrežje, v obrtnem Mariboru! Privoščimo temu jugoslovanskemu biseru vsaj posebno pokrajinsko oblast ter na ta način ojačimo domači življenj, podpirajoč slovensko misel v boju proti močnemu nemškemu vsiljenju!

Toda to koncesijo bi vezal na posebne pogoje, spajajoč avtonomijo in centralizem. Kje stoji namreč zapisano, da bi ločitev obeh slovenskih pokrajinskih oblastev, razdelitev Postrške in in Kranjske, morala biti popolna, do pičice izvršena? Ali ne uči že površen pogled na praktične potrebe, dobre uprave, da naj ostane skupno, kar se skupno da uspešneje in ceneje upravljati? Tako pred vsem šolstvo in prosveta! Uprav smrtni greh bi bil, ako bi kdo zgolj radi simetrije ali formalizmu na ljubo hotel razdreti skupno šolsko oblastvo, napraviti poseben učiteljski status za ljubljansko in mariborsko pokrajino ter zopet braniti

kranjskemu učitelju, da se nastani na kakšni spodnještajski šoli in obratno štajerskemu, da se ga premesti v Ljubljano, ali kam drugam na Kranjskem! Isto tako naj ostaneta skupaj vladna odseka za poljedelstvo in za »avna dela! Kak razloček je n. pr. med potrebami in interesi belokranjskega ali kostanjeviškega vinogradnika in onega iz Slov. Goric ali iz Haloz? In živinoreja, šumarstvo, rudarstvo — ali je v teh prevažnih strokah naročnega gospodarstva v istini toliko razlike na levem in na desnem bregu Save, da jim ne bi mogel služiti en skupni urad v največjem mestu Slovenije? Isto velja za zgradbo hudournikov, za cestno omrežje itd. Ohranimo tedaj tudi pri ločenih pokrajinskih oblastih skupnost tam, kjer je upravičena in praktično izkušena!

Ako postopamo tako, bode samostojni delokrog mariborskega pokrajinskega oblastva in njegovega »velikega župana« pač v bistvu omejen na politično upravo v širšem pomenu, potem v nadzorstvu nad avtonomno upravo. Vedno še znamenito področje, ki bode tem bolj važnejše, ker bo vsled na polovico zmanjšane ozemlja in številne prebivalstva nadzorstvo in vladanje sila olajšana dotičnemu državnemu dostojanstveniku.

Očividno bi slična ureditev pokrajinskih oblastí bila izdatno cenejša v finančnem pogledu, nudila bi pa še drugo prednost. Slovenci bi morali biti mnogo bolj skromni nego so, ako bi se bolj zavedali svoje zaostalosti. To se javlja tudi v upravi. Uradniški material je pač povprečno dober, ali premalo je mož z večjim horizontom, premalo za vodilna mesta! Saj je to povsem naravno, ni nič drugega, nego sad našega robovanja v avstrijski dobi. Talenti so bili pač dani Slovencem, a kaj, ko se na podrejenih mestih niso mogli razvijati, do visokih, vodilnih upravnih mest pa nas načeloma pustili niso. Menda se ne motim, da sem bil jaz, ko sem bil pred 27. leti imenovan dvornim svetnikom, prvi politično zavedni Slovenec v V. činu! — Premalo imamo torej izbire pri nadomeščanju vodilnih mest že danes, koliko večja bi bila tedaj zadrega, ako bi vsled upostavitve mariborske velike županije bili primorani, podvojiti vodilna mesta pri posameznih uradih in uradnih oddelkih.

Se eno, a le mimogrede! Delitev slovenskega ozemlja na dve upravni okrožji mora biti združena z gotovimi mejnimi korekturami. Štajerski je pri rastlo Prekmurje in Meža, dočim je Kranjec Lah ugrabil nepozabno nam Notranjsko in Beloposka jezera. Nastala je precejšnja neenakost glede ploskovine in številne prebivalstva in neobhodna posledica je, da se bo moralo ljubljansko upravno okrožje povečati s sosednimi kraji, z breziškimi okrajem s Štajerske, z deli slavnega Žužemberka pa s hrvatske strani. — Tako operacija se pa ne da izvršiti brez bolečin. Zlasti prijazno Celje bo sigurno prizadeto, ako se štajersko Posavje s premočnimi odcepí in pridruži Kranjski. Za to izgubo bo treba nadomestila. In to bodi: Nastani se naj upravno sodišče za Slovenijo, ki se bo itak moralo osnovati čim hitreje, v Celju! Ugovori, da se tako dislokacija ne strinja z uradnimi potrebami, ne drže več, najmanj v dobi telefona, in spretnost in razsodnost nemške uprave se razvija tudi iz dejstva, da so Nemci svoj »Reichsgericht« bili nastanili v Lipskem, kjer še danes posluje.

Po tej ekskurziji vračam se k predmetu. Kar predlagam glede našega ustroja, kompromis je med centralizmom in avtonomijo, rezultanta je med dvema komponentama, toda absolutne ideje danes še ne vladajo in celo javno življenje je sestavljeno iz — kompromisov. Potrebam praktične uprave bomo ustregli z delitvijo slovenskega ozemlja, ideji naše slovenske skupnosti pa služimo s tem, da pridržimo celo vrsto važnih upravnih panog pod enotnimi uradi. Potem pa kot najjačjo notranjo vez skupni deželni zbor v Ljubljani z razširjenim delokrogom, ker bi njegovo kompetenco še hotel pomnožiti v smislu tvorne samo uprave!

O tem prevažnem predmetu še končno besedo v končnem članku.

Ako se hočete zavarovati pred slabo valuto, podpisujte državno posojilo!

Vsak človek, ki da kaj na svojo čast, se podpiše pod to, kar je njegovo.

Rousseau.

Končno dosežena in in kaj nato kar najbolj brezčasno zlorabljana svoboda tiska bi morala biti dana le pod pogojem, da se s prepovedjo onemogoči vsaka anonimnost in psevdonimnost. Da bi zato, kar kdo po dalnosednem glasu časopisja razglašal, bil vsaj s svojo častjo odgovoren, če je še kaj ima. In če nima nobene, da vsaj njegovo ime razveljavi njegovo govorjenje. Anonimni kritik je šema, ki to, kar o ljudeh in njih delu sveto poroča, noče zastopati in se zato ne imenuje. Vsako anonimno recenziranje je preračuneno na laž in sleparijo. Zato bi policija — kakor ne dopušča, da bi ljudje hodili po ulicah maskirani — tudi ne smela trpeti, da bi se pisalo anonimno. Anonimni listi so prav za prav tisto polje, kjer brez vsake kazni nevednost sodi učnost in neumnost pamet in kjer se občinstvo brez kazni nalaže, povleče in opehari za denar in čas s tem, da se hvali slabo. Napadati anonimno ljudi, ki niso pisali anonimno, je brez vsakega dvoma brezčasno in umazano. Kdor piše in polemizira anonimno, ga imaš že samo radi tega lahko na sumu, da hoče občinstvo naglati ali brez nevarnosti oškodovati koga in njegovi časti. Vsled tega se mora vsakega anonimnega recenzenta posebej v antikritikah takoj traktirati z lopovom in pasjo dušo in ne kakor delajo nekateri v napadu onečasti avtorji iz bojazljivosti s »častitim gospodom recenzentom«. »Pasja duša, kdor se ne podpiše« to bodi geslo vseh poštenih pisateljev. In ako si kdo potem pridobi zaslug, da takemu šmrkavcu, ki je moral skozi šibe, strga masko z obraza in ga za ušesa privleče na dan, bo ta nočna sova vzbudila pri belem dnevu veliko veselja.

Posebno smešna nesramnost takih anonimnih kritikov je, da govorijo o sebi v množini kakor kralji, dasi bi morali govoriti ne samo v ednini, nego v deminutivu, da celo v humilitivni na pr. »moja usmiljenja vredna malenkost«, »moja figova zvitost«, »moja potuhnjena inkompetenca«, »moja šlapaska faloterija« itd. Tako se spodobijo, da govorijo potuhnjeni gaunerji, te iz temne luknje kakega zakotnega lista sikajoče gliste, ki se jim mora rokodelstvo končno ustaviti. Anonimnost v literaturi je isto, kakor materijalna

lumparija v državljanskem občestvu. »Imenuj se lump, in mrcina, ali pa molči,« mora biti geslo. Do tedaj pa se mora pri vsaki kritiki brez podpisa dodati: Gauner! — Ta posel sicer lahko prinaša denar, toda časti gotovo ne. Kajti pri napadih je gospod anonymus brez nadaljnjega »gospod št.« in sto proti enim lahko stavim, da se noče imenovati vsled tega, ker hoče prevarati publiko. Sploh pa bi z anonimnostjo odpadlo 99 odstotkov vseh lopovščin.

Nobena laž ni tako smrdljiva, da bi se je ne upal dovoliti anonimni recenzent; saj pač ni odgovoren. Odgovoren pa je tisti, pod čigar okriljem se akcija vodi. — Enako rad kakor bezimni anonimnih recenzentov, bi jaz za svojo osebo imel igralsko banko ali javen bordel.

»Ueber Schriftstellerei und Stil.« § 281.

Schopenhauer.

»Jutro« in njegov trabant »Ponedeljek« vodita že dva meseca nekakšno tajinstveno anonimno gonjo proti Antonu Pesku. Napadalo je g. dr. A. Šerkota, prof. Bračuna in mene vse brez podpisa.

Pozval sem jih, da svoje izpade podpišejo — vsi močijo.

Prepuščam popolnoma javnosti, da ona sama presodi, v koliko se nanašata izreka teh znanstvenikov na to kliko. Ljubljana, 21. IX. 1921.

Stefanovič Emil.

Beležka.

Iz »Narodovega podlistka« z dne 22. 9. 1921 št. 212 »Vsak narod ima nekaj, v čemer nadkriljuje druge narode, ima nekaj specialno svojega. — Slovani imamo, s čimer se lahko pobahamo pred ostalim svetom: namreč doktolja Peptka Menteja.

„Videlo“ o našem notranjem posojilu.

Pod naslovom »Narodni zajam« objavljaja srbski list »Videlo« organ napredne stranke v štev. z dne 15. t. m. članek, v katerem v uvodu kritikuje gospodarsko politiko vlade, nakar prehaja na vprašanje našega notranjega posojila ter izvaja sledeče: »Res je, da na vpisovanje posojila nenavadno mnogo vpliva tudi samo zaupanje naroda v vlado, ki zahteva posojilo. Današnja vlada se ne more pohvaliti z razpoloženjem naroda. Ogronna večina je proti nji in radi tega posojilo, vzlic vseh ugodnih pogojev in vsa živa agitacija našega tiska do danes ni imela onega uspeha, ki bi ga morala imeti. V Srbiji se posojilo še precej vpisuje; izven Srbije zadosti slabo, v Hrvatski gov g. Dr. Radoje M. Jovanovič, da

Dnevne vesti.

— R. U. R. V prihodnjih dneh bo pričela izhajati v našem listu kot podlistek izredno zanimiva drama Karla Čapka »R. U. R.« — Stiri dejanja te drame so dosegla v praškem Narodnem divdadu tako ogromen uspeh, da je sprejeta v repertoar vseh velikih gledališč. — Snov je utopična in je zajeta iz življenja umetno, potem fabrike, narejenih ljudi. — Volitev v cenilno komisijo. V nedeljo, dne 25. septembra 1921, se vrši v uradnih prostorih davčne administracije. Breg št. 6 od 7. do 17. ure volitev šestih članov in šestih namestnikov v cenilno komi-

se informira o poteku akcije za podpisovanje državnega posojila. So začeli naši »vladni listi« objavljati članke v prilog podpisovanja na notrauje posojilo, dočim je naš opozicijski list prinašal članke o važnosti in ugodnostih posojila že pred razpisom istega ter se bavil z pomanjkljivo reklamo in agitacijo za isto prve dni po razpisu. (Op. ur.). »Videlos« nadaljuje: Ako bi bili radikalci ali demokrati, bi se naš tem vladinim priščinim fiaskom veselili ter bi pomagali, da postane popoln. Ali mi smo naprednjaki, nam je država prva in pred vsem. Raditega bomo odkrito rekli, da današnja vlada s svojim strankarstvom, s svojo zmedenostjo in nesposobnostjo, ki se ji vidi na vsakem koraku, zares ne zasluži nobene narodne pomoči. Ali tukaj ni v vprašanju demokratsko - radikalna in Sloveniji pa, kakor da se sabotira. Niti listi, vladi razpoloženi, ne agitirajo niti najmanj za posojilo, a »Obzor« se odprto postavlja proti posojilu. Sešte dni, ko se je mudil v Ljubljani generalni direktor državnih dol-muslimanska vlada, nego je tu v vprašanju država. Državi je potrebna pomoč ter je dolžnost vseh državljanov, da ji po svojih močeh pritečejo na pomoč. Svojevrsta nerazpoloženja proti vladi ne smejo Hrvatí in Slovenci prenesti na državo samo. Ona ni ne radikalna, ne demokratska, a najmanj g. Spaha in g. Karamahmedoviča, nego je država vseh Srbov, Hrvatov in Slovencev. Nji, državi, dolžnost je nas vseh, da pomagamo. Pol milijarde dinarjev, kolikor ona zahteva, ni velika vsota. Toliko ji more dati narod, ne da to občuti, ter ji mora dati. Kadar pa se sestane »Narodna skupščina«, dolžnost je narodnih poslanecv, da zahtevajo kontrolo o trošenju posojila ter da zahtevajo od vlade, da jim predloži pravo stanje naših financ. Do tedaj tako Srbi, kakor Hrvati in Slovenci porabimo vse sile za teh petnajst dni ter tekmujejo, kdo podpiše po svojih močeh več posojila. Hrvate pa so dolžni podpisovati posojilo, da bi tudi dejansko pokazali, da niso proti skupni državi, nego le proti današnji vladi. Po podpisu posojila je njihova druga dolžnost, da pridejo v »Narodno skupščino« ter da skupno s Srbi zahtevajo od vlade račun o vseh njenih delih.« — Tako »Videlo«, katerega članek podpisujemo z obema rokoma. Gori vžvajano stališče je tudi naše stališče. Tudi mi razlikujemo državo od vlade ter nikakor ne dopuščamo, da se naša kritika delovanja vlade smatra kakor naperjena proti državi, kakor bi hoteli, danes vladajoče stranke, ki se smatrajo za istovetne z državo, to prikazovati, seveda ne iz prepričanja, ampak ker jim to velela ne interes države, ampak interes stranke. Iz tega našega stališča pozivljamo ponovno naše občinstvo, da se klicu države odzove z mnogobojnim in izdatnim podpisovanjem našega notranjega posojila.

Michél Zevaco:
„NOSTRADAMUS.“
III.

Čarodelj.

»Straže — pozdravi!...«

Škoti so izvršili povelje; nato so obrnili svoje sulice in odrevali v vojniški nepremičnosti. Sredi svojih pažetov je korakal Henri II. mimo njih; krenil je k naslanjaču ter sedel med Katarino de Medicis in Diano Poitiersko. Spet enkrat se je pokazala zakonska trojica zbranemu dvoru, ne da bi se bil kdo zgražal nad njo. Malo dalje je sedela kraljica škotska in zraven nje prestolonaslednik, njen soprog. Leden molk je bil padel na dvorano, ki je bila še pred nekaj trenutki tako polna življenja. Henri Drugi se je ozrl z dolgim kalnim pogledom po mnogoglavem krogu svojih plemičev, ki so sklonjeni čakali njegove besede ali migljaja. A z večjo slastjo se je ustavil vladarjev pogled na lepih damah tega zborovanja. Kakor vsi slabiči se je kralj rad postavljal z dozdevno avtoriteto. Zadovoljen z vsesplošnim molčanjem se je zleknil nazaj, prekrižal noge in dejal dobrovoljno:

»Dan božji, kakor je govoril moj rajni oče! Ali je to francoski dvor? Ah, gospa kraljica škotska, in vi, moj savejski bratranec, kadar se vrnete domov, bosta pač lahko rekla, da so vaše ledene gore manj

mrzle od bregov Sekvane. Vraga, smejte se vendar nekoliko! Vzemite lutnje in viole, zavrtite se v veselem plesu! Prinesite nam igralnih miz, dajte nam slišati živketanje rumenih zlatnikov; naj ne poreko ljudje, da je Francija revna deželal«

Jedva je izrekel besede, že je nastalo glasno mrmranje radosti; zasebni pomenki so stekli iznova, veliki krog se je raztrgal na manjše družice, godci, ki so za vrata samo čakali kraljevega povelja, so nemudoma stopili v dvorano; prišli so sluge z igralnimi mizami, kartami in kockami; partije so se jele zbirati, pari so se zavrtili ob zvokih viol.

Henri II. je željno gledal to radostno in ljubko življenje, njegovo vročično veselost in njegovo bolno gracijo, značilno spremeljevalko vseh časov razpada.

»Da, da,« je zamrmral in si potegnil z roko po čelu, »hočem, da se smejejo, hočem, da igrajo in se zabavajo! Oh, večna senca, ki hodi po brazdah mojih misli! Oh, glas, ki mi kliče: »Kajni! Kajni!... Nu, kaj pa ti?« je rekel zdajci in se zagrohotal.

»Saj vidiš, gospod kralj,« je odgovoril Brusquet ter počenil k njegovim nogam, »majhnega se delam!«

»Sire,« je zamrmrala v tem Diana Poitierska, »kako naj se zahvalim vašemu veličanstvu za najnovejšo naklonjenost, ki me obsiplje z radostjo in ponosom?...«

»S tem, da me boš imela rada, uboga Diana!« je tiho rekel Henri. »Uboga! Uboga!« je puhnil Brusquet. »Oh, Henri, ako ljubezen do tebe povzroča, da postane človek tako ubog kakor Diana, tedaj te ljubim do blaznosti in kar omagujem od same ljubezni!«

To reki je jel Brusquet zavijati oči tako zaljubljeno in metati kralju toli strastne poljube, da so vsi, Henri, Diana, Marija Stuartova, Margerita, Emanuel in kar je bilo še drugih, bušili v smeh. Toda poljubčki in zatelebani pogledi dvornega norca so merili tako nedvojbeno na kraljevo mošnjo, da jo je Henri nazadnje moral odpreti, rekoč:

»Na, moledovalec, uteši svojo ljubezen!«

Brusquet se ni dal dvakrat prositi; zagrabil je z roko v mošnjo ter izvlekel polno pest zlatnikov.

»Gospoda,« je povzel kralj, »no, čoj bomo imeli tako redko zabavo, da bomo pozabili na igro in ples: imeli bomo Nostradamus!«

»Kralja kabale,« se je oglašil Brusquet, »cesarja magije, vražjega čarodeja, ki ugane na prvi mah, da ste bolni, ako vas priklene vročica na posteljo! Ves Pariz nori za njim. Njegov dvorec je vedno poln. Kočije se kar mečkajo v Froidmantelski ulici. Jaz ga povprašam, kateri dan me misliš ti, Henri, povzdigniti v kneževski stan.«

»Je li resnica, sire, da dela zlatoto?« je vprašala Diana de Poitiers.

»Sire,« se je oglašila Katarina s čudnim usmevom, »ali je res, da ve, kakšna smrt je namenjena vsakomur izmed nas?«

»Videl ga bomo pri delu,« je rekel Henri II. ter pogledal na uro. »Vesel sem mu sporočiti, da naj bo tu ob desetih... Vsi bomo zvedeli, kaj nas čaka, in — «

»Oh! Oh!« je zavpil Brusquet in presekal kralju besedo, »Lorenec prihaja k nam! Živela Lorena!«

»Izrodek, prekleti!« je zarenčal vojvoda Guise, ki se je tisti hip poklonil kralju.

»Izrodek? Pametna beseda! Pač res, spričo slavne lorenske hiše smo vsi ostali samo izrodki!« je vzkliznil Brusquet, hoteč se maščevati za žalitev. »Ah, vraga! Nas druge lahko vlečejo za uhlje, saj jih imamo dovolj velike. Pogled njega, Henri, pogled svojega žlahtnega bratrance Guiskega! To ti je glava! Škoda le, da jo diči samo vojvodska krona. Za junaka, ki ga pominjo Metz, Rentzy, Saint-Quentin in Calais, je to pač malo, tristo hudičev! Kaj sva storila midva, Henri, ki nosiva kraljevsko krono? Podpisala sva sramotni mir v Cateauju. Guise pa je rešil Pariz; Guise je rešil kraljestvo! Guise hoče rešiti vero, prestol, krono, državni zaklad, cerkev, Rim, Francijo, Španijo, škotsko, kugo, lakoto, vojsko — vrag vedi, kaj še! Živel Guise, ki hoče oteti vse s svojimi močnimi rokami! Naj reši tudi mene! Naj reši sebe! ... pomoč, Lorena!...«

Čim bolj se je trudil vojvoda Guiski, da bi prišel do besede, tem huje je vreščal dvorni norec, čigar podkavkanje sta razumela Guise in kralj enako dobro. Oba sta prebledela, kralj od groze, a vojvoda od gneva.

»Sire,« je izpregovoril naposled Brazgotinec, »umaknem se vašemu norcu!«

»Ne, tako mi Bogal! Ostanite, bratranec! Boš li nehal rigati, osel? Govorite, žlahtni bratranec moj!«

»Sire,« je dejal vojvoda, »privredel sem vam velečastitega Loyola, ki naj sam razloži vašemu veličanstvu, za kaj mu gre. Dovolj je, če vaše veličanstvo ve, da mi: konetabel Montmorencyjski, kardinal Lorenski, gospod maršal de Saint-Andre in jaz, poznamo in zagovarjamo načrt, ki ga hoče predložiti kralju v odobrenje.«

»Govorite, častiti oče,« je velel Henri II. in plašno pomeril meniha.

»Da,« je rekel Brusquet, »poslušam vas.«

(Dalje prth.)

Podpisovanje 7 odstotnega državnega posojila 1921 zahteva lastna in državna korist!

Rok za podpisovanje 7 odstotnega državnega investicijskega posojila poteče 30. septembra t. l.

Drobiž.

• Maksim Gorkij na smrt bolan. „L' Epoca“ poroča, da se nahaja M. Gorkij na smrtni postelji. Zdravniki so popolnoma obupali nad njegovim življenjem. Bolehal je na sušici že 20 let. Od leta 1906 do 1914 se je zdravil na otoku Caprera. Ker je krepke postave, se je dolgo upiral tej zavrtni bolezni. Pred enim mesecem se ga je lotila še pljučnica, vsled česar je katastrofa baje neizogibna.

• Sv. Peter v cerkvi. V cerkvi sv. Petra v Rimu se je nedavno dogodil sledeči, nenavaden slučaj. V času, ko so ljudje pregledovali cerkvene zanimivosti, je neki možak zakričal: »Jaz sem sveti Peter. Pokažite mi najkrajšo pot do Vatikana, tam me namreč pričakuje papež, da me popelje k obedu.« Nekemu navzočemu švicarskemu gardistu je šinila dobra misel v glavo. Prijel je možaka za roko, ga peljal iz cerkve in mu rekel: »Jaz sem privatni tajnik papežev. Pojdite kar z menoj, obed je že gotov.« Možak je vzel to za resnico in odšel z gardistom v — blaznico.

• Odkriti egiptovski grobovi. Profesor Flinders je odkril blizu Kaire skoro celo egiptovski grobovje. Med ostalimi mumijami je izkopana zelo dobro ohranjena mumija neke devojke, pokopane pred osemin tisoč leti. Na sarkofagih so risarije, ki kažejo življenje Egiptovca nekaj tisoč let pred Kristusom.

• Velika tatvina dragocenosti. V nekem letovišču v Šleziji so vlomili tatovi v stanovanje letoviščarjev in odnesli nekemu gostu razno zlatino, bisere in druge dragocenosti, ki so vredne okoli 14 milijonov naših kron. O tatovih še nima nobene sledi.

Proda se:**VILA S 4 HA ZEMLJIŠČA**

(nilva, travnik, vrt, vinograd) z gospodarskim poslopiem in gostilniško koncesijo v zdravilišču Rogaska Slatina št. 32. Pred vilo salon. Cena dinarjev 96.000. 1949

POLNOKRVEN FINO DRESIRAN PES
doberman se takoj proda. Naslov v upravi. 1947

NOVA HIŠA

s pohištvo, moderni živinski in svinjski hlevi, kozolec, 6 glav govedi, 20 svinj, inventar, lastni vodovod, 36 oravov nliv, travnikov in gozdov, 3 kilometre oddaljena od železniške postaje na progi Zidani most - Zagreb na prodaj. Več se izve pri A. Ivanetič, Maribor, Prečna ul. 6.

2 ENONADSTROPNI HIŠI

z lepim vrtom. Cena zmerna. Eno stanovanje kupcu na razpolago. Naslov v upravi lista. 1941

POSESTVO

z vso pritlikino, 28 oravov zemljišča, obstoječe iz vrta, uliv, travnikov, gozdov in pašnikov ter 10 minut od fare 5 min. od šole in želez. postaje oddaljeno, se takoj za 350.000 din. proda. Več povesi posestnik sam. Franc Ode, Koblarji 28. Kočevje. 1945

KAVARNIŠKO OPRAVO

kompletno, zelo lepo, velikomestno, moderno proda »Tiskarna Sava d. d. — Kranj. Istotako je dobili več oken in vrat za podo in hleve. 1942

KRTAČE

za obleko in likanje, ribarice brez in z korenino, zobne, mazalke, konjske, omela motvoz (špaga) čevljarsko prejo priporočila veletrgovina Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 1816

KOMPLETNA, MODERNA JE-DILNA SOBA IN KOMPLETNA, MODERNA SOBA ZA GOSPODE
se proda radi premestitve. Cena primerno nižja. Dopisi pod »Selitve št. 1954« na uravro. 1954

NOGAVICE

ženske in moške, kvačkanec, sukanec, »Moderc« itd. Je dobili najceneje v veletrgovini Osvald Dobeč, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9. 1817

TRŽAŠKI BIČEVNIKI

iz prave koprive in razni biči vedno na zalogi. Osvald Dobeč, veletrgovina, Ljubljana Sv. Jakoba trg 9. 1810

KLAVIR

(Stuzflügel) — dobro ohranjen — se ceno proda. Naslov pove upravnistvo »Jugoslavije«. 1953

Kupi se:

VSAGO MNOŽINO SALA IN LOJA
kupim. Ponudbe na Bodan Varenika. Pred Škofijo 21-11 Ljubljana. 1948

Službe:**BOLJŠI DELAVEC**

se sprejme v stalno službo s prostim stanovanjem.

Ponudbe z navedbo plačilnih pogojev in dosedanjega službovanja pod št. 1929 na upravo lista. 1929

PRAVNIK

popolnoma vešč slovensčine in nemščine in deloma tudi vešč angleščine, išče primerno službo n. pr. kot domači učitelj. Ponudbe na pr. kot domači učitelj. Ponudbe pod »štev. 55« na upravo tega lista. 19944

KORESPONDENT

obenem knjigovodja, izvežban v vseh pisarniških poslih, z večletno prakso in z dobrih izprijevall išče stalne službe. Govori tudi več jezikov. Več v upravnistvu 1936

MLAD OBRTNIK

išče službe v pisarni, skladišču ali kaj k temu sličnega; nastopim tudi mesto v kakoli boljši gostilni ali kavarni; zmožen sem hrvaškega, nemškega n slovenskega jezika. Naslov pod »Mlad obrtnik« poštno ležeče Maribor št. 1.

MIZARSKI POMOČNIKI

izvežbani v fanirju se sprejmejo v trajno delo. Hrana in stanovanje v hiši, ali izven. Ivan Pretnar, strojno mizarstvo Milno, Bled. Co. enisko. 1945

DOBRO IZVEŽBANEGA STRUGARJA LESNIH IZDELKOV

iščem za svojo novo ustanovljeno mehanično strugarno. Prednost imajo s prakso v večjih podjetjih in ki se pri strojih dobro razumejo. Ponudbe na »Strugar« na upravo tega lista. 1952

Razno:

LOUISE DE SCHLUDERMANN
maitresse diplomée des langues française, anglaise, italienne. Ljubljanska cesta 18. 1950

ZAMENJAM KRASNO STANOVANJE

3 velike sobe, predsoba, kuhinja, hodnik, klet, drvarnica, podstrešje, na deželi tri četrti ure od železniške postaje. pač pa auto-

postajališče s primernim v mestu. Selitva po dogovoru. Ponudbe pod »Zamenjava« na upravo lista. 1921

Zenitne ponudbe:**ZENITNA PONUDBA**

Prijeten premožen trgovec želi znanja deklico, katera mora biti: popolnoma uboga, poštena, značajna, dobrosrčna in simpatična. Prednost imajo deželanke. Le resne ponudbe s sliko pod »Značajna« na upravnistvo lista. Tajnost strogo zadržana. 1904

BOLJŠE DEKLE

želi znanja z inteligentnim obrtnikom ali železničarjem, ki bi imel veselje do gostilne. Dopise na upravo Jugoslavije št. 108. 1951

Potrti globoke žalosti naznanjamo vsem svojim sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša ljubljena mati, soproga, stara mati in tašča, gospa

ANA ŠTERN

soproga mesarja in posestnika

v sredo ob 10. uri zečer po kratki in mučni bolezni zaspala.

Pogreb drage rajnice se bo vršil v petek ob pol 4. uri pop. iz hiše žalosti na farno pokopališče. Bodí ji prijazen spomin!

ROGASKA SLATINA, dne 22. septembra 1921.

Zalujoči ostali.

Naročajte in razširjajte „Jugoslavijo“!

Pozor! Kožari, postolari, opančari i remanari Pozor!

Skladište koža**Schreiber i Mayer**

Jurišičeva ulica 24. Zagreb Telefon št. 2-81.

preporuča svoje bogato skladište koža te postolarskih, opančarskih, remenarskih i svih vrsti u struku spadajućih tvorničke cijene. potrebština. Solidna i brza podvurba!

„Philligrafit“

siva barva proti rji

beli in črni email-lak, minij, i. dr. barve, kristalni boraks, naftalin in drugo. Kemikalije v zalogi po jako niskih cenah

„Promet“

tehn. industr. podjetje, Ljubljana.

Bloki št. IV.

se dobijo pri

L. Pevalek, Zidovska ulica.

2 fotografska aparata

13 X 18

z vsemi potrebščinami se prodasta. Zelo praktično za tiste, kateri žele začeti samostojno obrt.

Poizve se: Cesta na Gorenjsko žel. 20, pritličje levo.

Učenka

se sprejme v trgovino s papirjem.

L. Pevalek, Zidovska ulica.

Prodaja surovega zlata in srebra

v zobotehniške in zlatarske svrhe

J. AUGUSTIN, Ljubljana, Dunajska cesta 36.

Šolski zvezki,

lastna zaloga L 1, L 2, L 3, L 4, L 5, (L 6, za cirilico) 8 listov, 100 kom. K 110—. Nadalje od 12, 16, 20, 24, 32, 40, 60, 80, listov male in velike.

Vse šolske potrebšline.

Cigaretni papir,

Olleschau, Abadije, itd. Stročnice št. 2 in 3.

Svilen in krep papir. Venci in šopki za neveste. Perje za rože. Pratičke Družinske in Blazničke. Razpošilja po niskih cenah.

Uran - Papirnica

Ljubljana, Mestni trg 11.

Imam na drobno v zalogi večjo množino

prešitih odelj,
(kovtre) od 450—600 K.

KARL PRELOG,
Ljubljana, Stari trg št. 12.

MOJI LJUBČKI

živalske slike za naše malčke, vezane na trdem kartonu.

Cena 8 dinarjev.
V Zvezni knjigarni
Ljubljana, Marijin trg št. 8.

Javna dražba.

V bencinskem skladišču autoodelka pokrajinske uprave za Slovenijo na Vodovodni cesti (ob Kamniški progi) se bode vršila v torek dne 27. t. m. ob 9. uri javna dražba večje množine strojnega olja, masti, petroleja, za snajenje strojev, vžigalnih sveč Bosch, prekinjačev, železnih barelov, lesenih sodov in raznih drugih posod in blaga. Natančen seznam blaga in njegovih cen se dobí pri autoreferatu, Dunajska cesta št. 50.

„TRIGLAV“ trgovska, komisijska delniška družba v Sarajevu,

prevzema zastopstva in samoprodajo od raznih industrijskih podjetij v Sloveniji v svrhu upeljave slovenskih produktov v Bosni in Hercegovini, kakor tudi v Dalmaciji in Črni gori. Cenjene ponudbe na zgornji naslov.

KUPIM

večjo množino bukovih drv (in tudi drugih trdih drv) franko vagon nakladalna postaja. Cenjene ponudbe na naslov „DRVA“ poštni predal št. 21. Maribor.

Topljen loj kupuje Fabrika Sapuna, Djurković Ristić i Komp. Kruševac (Srbija).

Išče se nov, ali dobro ohranjen

Generator 28. K. W., enakomerni tok, (stranski stik) 220 Vlt.
Eventuelne oferte naj se vpošljejo na tvrdko M. ROŠTRIN, Ljubljana, Rimska cesta št. 2.

Zahvala.

Vsem, ki ste izkazali sedaj blagopokojni nam nepozabni

Mariji dr. Treovi

za časa njene bolezni svoje sočutje ter jo spremili na zadnji poti in položili toliko cvetja na njeno krsto in prerani grob in nam preostalim zalujočim izrazilo svoje toplo sožalje — iskrena in srčna hvala.

Ljubljana — Sežana, dne 20. septembra 1921.

Rodbine dr. Treo, Mohorič — dr. Nevak.

Popolnoma varno naložite svoje prihranke v**Jugoslov. kreditnem zavodu v Ljubljani**

registrovana zadruga z omejeno zavezo

Marijin trg št. 8. ob Ljubljanici.
Podružnica v Murski Soboti in Dolenji Lendavi.

Hranilne vloge na knjižice obrestuje po

4 1/2 %

čistih, brez odbitka rentnega in invalidskega davka, večje stalne vloge z odpovednim rokom in vloge v tekočem računu pa po dogovoru. Daje posojila vsake vrste svojim članom, eskompt menic, inkaso faktur in kuponov, nakazila v tu- in inozemstvo. Ustanovljen v septembru 1919. Neposredno pod državnim nadzorstvom.

Brzjavni naslov: Jugoslovanski kredit Ljubljana.

Telefon št. 54.

Cekovni račun št. 11.323.